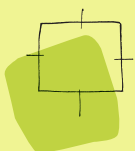
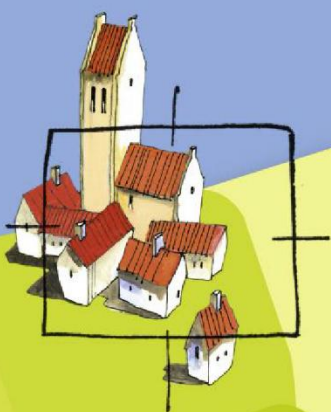

Natuurtoets Hooiweg-Noord, Wilhelminaoord

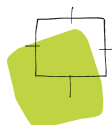
BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Natuurtoets Hooiweg-Noord, Wilhelminaoord

15 september 2025

Projectnummer P003750

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Plangebied en voornemen	4
2	Soortenbescherming	6
2.1	Wet- en regelgeving	6
2.1.1	Algemene zorgplicht	6
2.1.2	Flora- en fauna-activiteiten	6
2.2	Inventarisatie	7
2.2.1	Vaatplanten	7
2.2.2	Vogels	7
2.2.3	Vleermuizen	8
2.2.4	Grondgebonden zoogdieren	8
2.2.5	Amfibieën	9
2.2.6	Reptielen	9
2.2.7	Dagvlinders	9
2.2.8	Libellen	10
2.2.9	Overige beschermde soortgroepen	10
2.2.10	Overige soortgroepen van Rode lijsten	10
2.3	Toetsing	10
2.3.1	Vaatplanten	10
2.3.2	Vogels	10
2.3.3	Vleermuizen	11
2.3.4	Grondgebonden zoogdieren	11
2.3.5	Amfibieën	12
2.3.6	Overige beschermde soortgroepen	12
2.3.7	Overige rode lijstsoorten	12
3	Gebiedsbescherming	13
3.1	Wet- en regelgeving	13
3.1.1	Natura 2000-gebieden	13
3.1.2	Natuurnetwerk Nederland	14
3.2	Inventarisatie	14
3.3	Toetsing	15
3.3.1	Natura 2000-gebieden	15
3.3.2	Natuurnetwerk Nederland	15

4	Beschermde houtopstanden	16
4.1	Wet- en regelgeving	16
4.2	Inventarisatie en toetsing	16
5	Conclusie	17
5.1	Soortenbescherming	17
	5.1.1 Zorgplichtmaatregelen	17
5.2	Gebiedsbescherming	18
5.3	Houtopstanden	18

1 Inleiding

De initiatiefnemer is voornemens aan de Hooiweg in Wilhelminaoord een achttal 'koloniewoningen' te bouwen. Om het plan aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen, is de voorliggende natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of het plan vanuit ecologisch oogpunt uitvoerbaar is. Uit de natuurtoets kan blijken dat aanvullend onderzoek in het kader van de Omgevingswet (Ow) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.

Het plangebied is ten behoeve van de natuurtoets op 6 augustus 2025 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. Daarnaast is ook de bosstrook evenwijdig aan het plangebied bezocht. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: helder, droog, circa 16 °C en er stond een zwakke wind (1-2 bft).

1.1 Plangebied en voornemen

Het plangebied omvat een strook grasland aan de oostzijde van de Hooiweg in Wilhelminaoord, tussen het perceel van Hooiweg 1, Wilhelminaoord in het zuiden en grofweg de grens met Friesland in het noorden (zie figuur 1). Het plangebied wordt doorsneden door de P.W. Janssenlaan. Langs de (onverharde) wegen staan aan weerszijden eiken- en beukenbomen. Straatverlichting ontbreekt. Tussen de Hooiweg en het plangebied ligt een afwateringsloot, waarin ten tijde van het veldbezoek een klein laagje water stond. Ten noorden van het plangebied ligt een bosstrook met voornamelijk loofbomen.

De plannen bestaan uit de bouw van acht koloniewoningen op een strook grasland langs de Hooiweg. Hiervoor worden dammen gelegd in de afwateringssloot. Aan de noordzijde van het plangebied worden waarschijnlijk drie bomen gekapt ten behoeve van de meest westelijk gelegen koloniewoning. De bomen langs de Hooiweg en P.W. Janssenlaan blijven behouden. Verder wordt er grond vergraven en vegetatie verwijderd.

Foto's 1 en 2. Impressie van het plangebied op 6 augustus 2025. Links: de P.W. Janssenlaan en het grasland gezien richting het zuidwesten. Rechts: de bosstrook gezien vanaf de P.W. Janssenlaan richting het noordwesten.

Foto's 3 en 4. Links: in de verte de Hooiweg, gezien vanuit het noordwesten. Rechts: Hooiweg gezien richting het zuidoosten met een strook grasland.

Figuur 1. Plangebied (zwarte bolletjes) met in geel functie wonen en in groen functie tuin. In lichtgroen agrarisch (huidige functie).
Bron: Regels op de kaart.

2 Soortenbescherming

2.1 Wet- en regelgeving

2.1.1 Algemene zorgplicht

Voor de gehele fysieke leefomgeving geldt een algemene zorgplicht (artikelen 1.6, 1.7 en 1.7a Omgevingswet). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving als gevolg van activiteiten redelijkerwijs zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt. In geval van aanzienlijke nadelige gevolgen kunnen activiteiten op grond van deze zorgplicht ook worden verboden (artikel 1.7a Omgevingswet).

2.1.2 Flora- en fauna-activiteiten

Sommige activiteiten kunnen negatieve effecten hebben op beschermde dieren en planten. In dat geval wordt gesproken van flora- en fauna-activiteiten. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder flora- en fauna-activiteiten¹. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn de flora- en fauna-activiteiten verder uitgewerkt².

Specifieke zorgplicht

Er geldt een specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten (artikel 11.27 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een flora- en fauna-activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben, maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat onderzoek moet worden verricht naar de aanwezigheid van de soorten en naar voor deze soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats in het plangebied of in de nabijheid van het plangebied, zoals genoemd in artikel 11.27, lid 2a Bal. Hieronder vallen alle soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en soorten genoemd in bijlage IX van het Bal of in de Nederlandse Rode lijsten (artikel 2.19, lid 5, sub a, sub 3 Ow). Op de Rode lijsten staan soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen, ingedeeld in verschillende categorieën voor mate van bedreiging (van gevoelig tot verdwenen uit Nederland).

Vergunningplicht

Voor het uitvoeren van een flora- en fauna-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 5.1, lid 2, sub g) en het Bal (zie hierna) nodig. De vergunningplicht geldt voor negatieve effecten op:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn (paragraaf 11.2.2, artikelen 11.37-11.45 Bal);
- dier- en plantensoorten die zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 11.2.3, artikelen 11.46-11.53 Bal);

¹ Voor het begrip flora- en fauna-activiteit zie bijlage bij Ow artikel 1.1.

² Artikelen 11.27 en 11.28 en de paragrafen 11.2.2 tot en met 11.2.5 Bal.

- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage IX van het Bal (paragraaf 11.2.4, artikelen 11.54-11.59 Bal).

Vergunningvrije gevallen

In het Bal zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om flora- en fauna-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening, een ministeriële regeling of een gedragscode. Aan het aanwijzen van vergunningvrije gevallen zijn wel eisen verbonden die verschillen per beschermingstype. Voor Vogelrichtlijnsoorten staan deze omschreven in artikelen 11.41-11.45 Bal, voor Habitatrichtlijnsoorten in artikelen 11.49-11.53 Bal en voor andere soorten in artikelen 11.55-11.59 Bal.

2.2 Inventarisatie

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna³ (NDFF) op 13 augustus 2025 blijkt dat in de directe omgeving (binnen 2 km) van het plangebied diverse beschermde planten- en diersoorten bekend zijn. In dit geval gaat het specifiek om vogels met jaarrond beschermde vogelnesten, vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen en dagvlinders. Ook zijn verschillende rode lijstsoorten bekend in de omgeving van het plangebied. Hierna worden per soortgroep alle relevante soorten besproken.

2.2.1 Vaatplanten

De vegetatie in het plangebied betreft intensief gebruikt raaigrasland en oevervegetatie met soorten als Engels raaigras en riet. Langs de bosrand en sloot in het noordwesten groeit veel springbalsemien; een invasieve exoot. Uit de omgeving zijn de beschermde plantensoorten bokkenorchis, brave hendrik en groot spiegelklokje aangetroffen. Gezien de terreingesteldheid en de biotoopeisen van beschermde planten worden deze niet in het plangebied verwacht.

In de omgeving zijn een aantal soorten van de Rode lijst waargenomen, voornamelijk afkomstig uit de heide- en veengebieden in de omgeving, zoals ronde zonnedauw en krabbenscheer. De aanwezigheid van soorten van de Rode lijst worden niet verwacht.

2.2.2 Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Uit de omgeving zijn een aantal broedvogels bekend, zoals buizerd, sperwer en roek (NDFF). In de bomen langs de Hooiweg zijn echter geen nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats aangetroffen. Deze kunnen wel broeden in de nabijgelegen bosstrook.

³ De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

Foerageergebied

Het plangebied vormt naar verwachting een zeer klein onderdeel van het foerageergebied van soorten als buizerd, sperwer en roek.

Overige soorten

Nesten van overige algemene en rode lijstsoorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd. In het opgaande groen in en nabij het plangebied kunnen algemene vogels als houtduif, vink en merel tot broeden komen.

2.2.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In de bomen aan de noordzijde van het plangebied zijn geen voor vleermuizen geschikte holtes, spleten of scheuren aangetroffen. Omdat ook bebouwing ontbreekt, kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied worden uitgesloten.

Foerageergebied

Het plangebied kan onderdeel vormen van het foerageergebied van uit de NDFF bekende soorten, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger en rosse vleermuis.

Vliegroute

Vleermuizen kunnen de opgaande beplanting langs de Hooiweg en P.W. Janssenlaan gebruiken om vanaf bebouwing naar de bosstrook te komen om te foerageren. De aanwezigheid van (essentiële) vliegroutes langs het plangebied kan hierdoor niet op voorhand worden uitgesloten.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Vergunningvrije gevallen

Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten konijn en veldmuis (NDFF). Deze soorten zijn in bijlage 5 van de Omgevingsverordening Drenthe aangewezen als vergunningvrije gevallen bij flora- en fauna-activiteiten.

Niet-vergunningvrije gevallen

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vergunningvrije gevallen boommarter, steenmarter, otter, das, bunzing, eekhoorn en grote bosmuis bekend (NDFF). Vanwege het ontbreken van grote waterpartijen en watergangen kan de aanwezigheid van otter op voorhand worden uitgesloten. Geschikt leefgebied en verblijfplaatsen voor de kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) en steenmarter, zoals houtstapels of takkenrillen, zijn niet aanwezig in het plangebied. Dit deel biedt ook geen dekking. Hooguit foerageren kleine marterachten incidenteel in de strook langs het bos. In de bosstrook kunnen wel verblijfplaatsen aanwezig zijn. Ook voor boommarter vormt het plangebied geen geschikt leefgebied.

In de bosstrook is de aanwezigheid van dassenburchten bekend (veldbezoek door BügelHajema Adviseurs, 30 september 2021). Tijdens het veldbezoek op 6 augustus 2025 is de bosstrook ook bezocht. Daarbij zijn enkele vluchtpijpen en graafsporen aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen op het grasland kan worden uitgesloten. Er zijn daarnaast geen sporen van das, zoals latrines of snuitpuntjes aangetroffen in het plangebied. Mogelijk vormt het grasland wel een klein onderdeel van het foerageergebied van das. Nesten van eekhoorn zijn niet aangetroffen in de te kappen bomen. Het plangebied is door de openheid niet geschikt als leefgebied voor grote bosmuis, mogelijk komt deze soort wel voor in de bosstrook.

2.2.5 Amfibieën

Vergunningvrije gevallen

Het plangebied vormt hooguit marginaal geschikt land- en voortplantingsbiotoop voor algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander (NDFF). Deze soorten zijn in bijlage 5 van de Omgevingsverordening Drenthe aangewezen als vergunningvrije gevallen bij flora- en fauna-activiteiten.

Niet-vergunningvrije gevallen

Uit de directe omgeving zijn waarnemingen bekend van een groot aantal beschermde niet-vrijgestelde amfibieën (NDFF). Het gaat om de soorten alpenwatersalamander, boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad en vinpootsalamander. Deze soorten komen deels voor buiten hun bekende verspreidingsgebied (geelbuikvuurpad, vinpootsalamander) en zijn hoogstwaarschijnlijk afkomstig van een (uitzet)locatie in Vledder. In de greppels langs de Hooiweg ontbreekt een rijke onderwatervegetatie. Ook stond er ten tijde van het veldbezoek (in de zomer) maar een klein laagje water in de greppels, waardoor deze niet geschikt zijn als voortplantingsbiotoop voor deze niet-vergunningvrije soorten. In het plangebied ontbreken struweel, stronken, stenen en opgeslagen goederen. Het plangebied biedt de niet-vergunningvrije soorten geen geschikt landbiotoop, ook door de afwezigheid van geschikt voortplantingswater.

2.2.6 Reptielen

Uit de ruimere omgeving van het plangebied zijn beschermde reptielensoorten adder, gladde slang, hazelworm, levendbarende hagedis, muurhagedis, ringslang en zandhagedis bekend (NDFF). De voor deze soorten belangrijke biotopen, zoals houtwallen, structuurrijke heidegebieden en zonnige bosranden, liggen buiten het plangebied. De soorten worden dan ook niet in het plangebied verwacht.

2.2.7 Dagvlinders

Uit de omgeving is de beschermde dagvlindersoort grote vos bekend (NDFF). Grote vos is een vlindersoort die veel zwervend wordt aangetroffen. Deze vlindersoort heeft als waardplant vooral iep, maar ook zoete kers, populier en wilgensoorten. In de bosstrook ten noorden van het plangebied kan deze soort aanwezig zijn, maar in het plangebied niet.

2.2.8 Libellen

Uit de omgeving zijn de beschermde libellensoorten gevlekte witsnuitlibel en noordse winterjuffer bekend (NDFF). Geschikt habitat voor deze soorten, zoals verlandingzones in laagveenmoerassen en vennen, is niet aanwezig in het plangebied. Ook voor de rode lijstsoort venwitsnuitlibel ontbreekt geschikt voorplantingswater.

2.2.9 Overige beschermde soortgroepen

Overige beschermde soorten uit de soortgroepen vissen en overige ongewervelden zijn niet uit de directe omgeving bekend (NDFF). Het plangebied biedt beschermde soorten van deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van beschermde vissen, reptielen en overige ongewervelden worden uitgesloten.

2.2.10 Overige soortgroepen van Rode lijsten

Uit de omgeving van het plangebied zijn verschillende soorten van de Rode lijsten korstmossen, schimmels, kokerjuffers en weekdieren bekend (NDFF).

Er zijn vier verschillende soorten korstmossen van de Rode lijst waargenomen in de omgeving (NDFF). Gezien de groeiplaatsen van deze soorten (met name bomen) kan het op voorhand niet worden uitgesloten dat verschillende soorten kunnen voorkomen op de diverse boomsoorten in de bosstrook. In het grasland komen deze niet voor.

Ook zijn er drie soorten schimmels (paddenstoelen) van de Rode lijst bekend uit de omgeving (NDFF). Met name de bosstrook biedt geschikte groeiplekken, het grasland is hiervoor ongeschikt. De drie soorten kokerjuffers (NDFF) zijn relatief zeldzaam en komen voornamelijk voor in schoon, stromend, zuurstofrijk water. De sloot langs de Hooiweg is niet geschikt als leefgebied voor deze kokerjuffers. Tot slot is wijngaardslak bekend uit de directe omgeving. Deze kan mogelijk ook voorkomen in de bosstrook.

2.3 Toetsing

2.3.1 Vaatplanten

Negatieve effecten op beschermde plantensoorten kunnen worden uitgesloten. Voor de mogelijke aanwezige rode lijstsoorten geldt de specifieke zorgplicht van de Omgevingswet. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Er worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of te verminderen, zoals het in het gebied houden van grond (zaadbank).

2.3.2 Vogels

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Als gevolg van de ontwikkeling van het grasland kunnen negatieve effecten op nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten.

Foerageergebied

Bij uitvoering van het plan verandert het foerageergebied voor buizerd, roek en sperwer en wordt mogelijk minder geschikt. Het plangebied vormt hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van deze soorten en bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig voor deze soorten. Negatieve effecten door verlies van foerageergebied treden dan ook niet op.

Overige soorten

Voor de overige soorten, zonder jaarrond beschermd nest, geldt dat het vernietigen of verstoren van nesten in het broedseizoen bij wet verboden is. Dit kan worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli, maar ook in de periode half februari tot eind september kunnen broedgevallen voorkomen.

2.3.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van verblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten.

Foerageergebied/vliegroute

Het plangebied zal naar verwachting na uitvoering van het plan niet geheel ongeschikt worden voor vleermuizen. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op. Vleermuizen zullen naar verwachting met name foerageren onder de bomen en langs de bosstrook. Daarom is het noodzakelijk dat verstoring door kunstlicht tijdens en na de werkzaamheden wordt voorkomen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van naar beneden gerichte lichtarmaturen die niet op de bomen schijnen.

2.3.4 Grondgebonden zoogdieren

Das

Aantasting van burchten of (vlucht)pijpen van das door de bouw van de woningen is niet aan de orde. De woningen worden op een dusdanig grote afstand van de bosstrook gebouwd (meer dan de verstoringsevoelige afstand van 50 m) dat ook geen sprake zal zijn van verstoring van de verblijfplaatsen. Het plan maakt de bosstrook ook niet vrij toegankelijk. De burchten kunnen hun functie als vaste voortplantingsplaats of rustplaats blijven vervullen. Negatieve effecten op das door verlies van verblijfplaatsen kan worden uitgesloten.

Het plangebied kan een klein onderdeel vormen van het foerageergebied van das. Blijvend grasland is voor de das primair foerageergebied, vanwege de regenwormen die een groot onderdeel van hun dieet vormen⁴. Mais en suikerbieten vallen onder secundair foerageergebied. Zowel primair als secundair

⁴ Bij12 (2017) Kennisdocument Das *Meles meles*, versie 1.0

foerageergebied zijn in de omgeving in ruime mate aanwezig (boerenbunder.nl). Ook in de bosstrook zelf kunnen dassen foerageren (gras, lijsterbes).

De woon- en tuinfuncties van de nieuwe woningen nemen ten opzichte van de grote hoeveelheid primair en secundair foerageergebied maar een zeer klein oppervlakte in. Tussen de woningen blijft de huidige functie (agrarisch met de dubbelbestemming 'waarde – cultuurhistorie') behouden, zodat hier foerageergebied voorhanden blijft. Negatieve effecten op foerageergebied door oppervlakteverlies zijn dan ook niet te verwachten.

Behalve het effect op de oppervlakte aan foerageergebied is ook het effect op looproutes van das beoordeeld. Dassen kunnen vanuit de bosstrook op dit moment onbeperkt alle richtingen op. In de nieuwe situatie worden woningen toegevoegd langs de Hooiweg, maar deze nieuwe woningen blokkeren niet de looproutes van das tussen de burchten en het foerageergebied aan de overzijde van de weg. Op vier plekken blijft namelijk een brede strook grond beschikbaar van circa 75-130 m breed welke niet voor woningbouw of bij de woning behorende grond wordt uitgegeven. Op die manier blijven over de volledige breedte van het plangebied geschikte looproutes voor das beschikbaar tussen het foerageergebied en de burchten.

Overige soorten

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene en rode lijstsoorten vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals benoemd in de Omgevingsverordening Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel gelden voor deze soorten de zorgplichten van de Omgevingswet. Er worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of verminderen.

2.3.5 Amfibieën

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals aangewezen in de Omgevingsverordening Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel gelden voor deze soorten de zorgplichten van de Omgevingswet. Er worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of verminderen.

2.3.6 Overige beschermde soortgroepen

Negatieve effecten op soorten uit de soortgroepen reptielen, vissen en ongewervelden kunnen worden uitgesloten, omdat de aanwezigheid van deze soorten kan worden uitgesloten.

2.3.7 Overige rode lijstsoorten

Negatieve effecten op overige rode lijsoorten kunnen worden uitgesloten, omdat deze niet worden verwacht in het plangebied.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Wet- en regelgeving

Voor het onderhavige plangebied is de onderstaande wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant.

3.1.1 Natura 2000-gebieden

Sommige activiteiten kunnen gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder Natura 2000-activiteiten⁵ en activiteiten met mogelijke verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied. In het Besluit activiteiten leefomgeving (afdeling 11.1) zijn deze activiteiten verder uitgewerkt. Relevant is dat het hierbij gaat om activiteiten die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben. Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Specifieke zorgplicht

Er geldt een specifieke zorgplicht voor activiteiten die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben (artikel 11.6 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een dergelijke activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben met het oog op de natuurbescherming (paragraaf 11.1.2 Bal), maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten (artikel 11.6, lid 2 Bal). Daarbij moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Vergunningplicht

Voor het uitvoeren van een Natura 2000-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 11.6) nodig.

Vergunningvrije gevallen

In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om Natura 2000-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling (artikelen 11.18 tot en met 11.21 Bal).

⁵ Voor het begrip Natura 2000-activiteit, zie bijlage bij Omgevingswet artikel 1.1.

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor de provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsverordening Drenthe (artikel 2.1).

3.2 Inventarisatie

De gronden van het plangebied zijn niet aangewezen als beschermde natuurgebieden. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het 'Drents-Friese Wold & Leggelderveld' welke is gelegen op een afstand van ruim 2,5 km ten oosten van het plangebied. Het meest nabijgelegen NNN-gebied ligt op circa 200 m ten noordoosten van het plangebied en betreft de bosstrook nabij het plangebied (zie figuur 2).

Figuur 2. Ligging van het plangebied (rood) met de NNN-gebieden in groen. Bron luchtfoto: Regels op de kaart.

3.3 Toetsing

3.3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet direct grenzend aan het Natura 2000-gebied 'Drents-Friese Wold & Leggelderveld'. Het wordt ervan gescheiden door bebouwing, agrarisch gebied en wegen. Hierdoor kunnen de meeste negatieve effecten, zoals verstoring door licht of geluid, worden uitgesloten.

Tijdens de aanleg- en gebruiksfase kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom is een AERIUS-berekening uitgevoerd⁶. Hieruit blijkt dat er geen sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden.

3.3.2 Natuurnetwerk Nederland

De plannen leiden niet tot vermindering van de oppervlakte of de samenhang tussen de gebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN worden niet aangetast. Negatieve effecten op het NNN kunnen hierdoor worden uitgesloten.

⁶ BügelHajema Adviseurs, 25-08-2025, Berekening stikstofdepositie Hooiweg te Wilhelminaoord.

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wet- en regelgeving

De Omgevingswet (artikel 4.3) geeft aan dat bij algemene maatregel van bestuur (lees: het Bal) regels worden gesteld die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, waaronder het vellen en beheren van houtopstanden (artikel 4.3, lid 1, sub o Omgevingswet). In het Bal is een regeling opgenomen voor houtopstanden, hout en houtproductie (afdeling 11.3 Bal). Voor het kappen van houtopstanden geldt een algemene meldplicht (artikel 11.126 Bal) en een herplantingsplicht (artikel 11.129 Bal). In artikel 11.111, lid 2 Bal zijn verschillende uitzonderingen voor de meld- en herplantingsplicht opgenomen. Het Bal beschermt dan ook met name bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwingscontour houtkap, zoals bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De bebouwingscontour houtkap is vastgelegd in het gemeentelijk omgevingsplan en sluit aan op stedelijk gebied.

4.2 Inventarisatie en toetsing

Het plangebied ligt buiten de bebouwingscontour. De te kappen bomen zijn geen onderdeel van een bomenrij van meer dan 21 bomen of een houtopstand van meer dan 1.000 m². Het indienen van een kapmelding bij de provincie Drenthe is niet nodig. Mogelijk geldt specifiek gemeentelijk beleid voor houtkap, neem hiervoor contact op met de gemeente.

5 Conclusie

Voor dit plan is een veldbezoek uitgevoerd op 6 augustus 2025. Daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens kan worden geconcludeerd dat negatieve effecten op beschermde soorten kunnen worden uitgesloten, mits een aantal maatregelen in acht worden genomen. Negatieve effecten op beschermde natuurgebieden kunnen worden uitgesloten.

5.1 Soortenbescherming

Uit de toetsing komt naar voren dat negatieve effecten op beschermde soorten kunnen worden uitgesloten. Nader onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is niet nodig (zie tabel 1), mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels worden uitgevoerd en rekening wordt gehouden met de versturende werking van kunstlicht op vleermuizen.

Negatieve effecten op overige broedende vogels worden bij voorkeur voorkomen door buiten het broedseizoen te werken, dus buiten de periode (half februari) half maart tot half juli (eind september). Het is ook mogelijk voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring. Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig het plangebied voorafgaand aan de start te laten inventariseren op broedgevallen door een broedvogelkundige. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Negatieve effecten op vleermuizen door lichtverstoring kunnen worden voorkomen door gebruik te maken van verlichting die niet op de bomen schijnt.

Tabel 1. Overzicht vervolgstappen

Soortgroep	Vervolgstappen nodig?
Vaatplanten	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen
Vogels	Nee, alleen rekening houden met broedseizoen
Vleermuizen	Nee, alleen rekening houden met verlichting
Grondgebonden zoogdieren	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen
Amfibieën	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen
Overige soorten	Nee
Overige rode lijstsoorten	Nee

5.1.1 Zorgplichtmaatregelen

Voor andere beschermde soorten of rode lijstsoorten is geen omgevingsvergunning nodig, mits bij uitvoering van de werkzaamheden de zorgplichten van de Omgevingswet in acht wordt genomen. Dit kan door ten minste één week voorafgaand aan grondwerkzaamheden het grasland en de oevers kort te maaien en bij de werkzaamheden één richting op te werken. Op die manier hebben algemeen

voorkomende amfibieën en grondgebonden zoogdiersoorten voldoende tijd zich te verplaatsen naar een locatie buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden.

5.2 Gebiedsbescherming

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van beschermde stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten. Een AERIUS-berekening heeft uitgewezen dat er geen sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden. Het plan is daarnaast niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

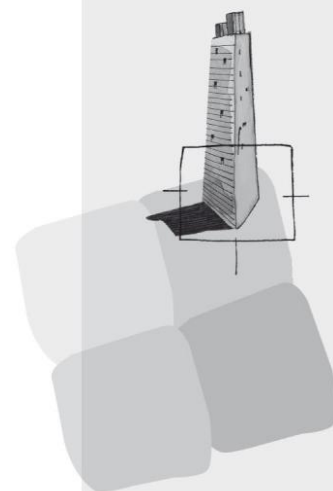
5.3 Houtopstanden

Het plan leidt niet tot aantasting van beschermde houtopstanden. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Drenthe vanwege beschermde houtopstanden is niet nodig. Mogelijk geldt specifiek gemeentelijk beleid voor houtkap, neem hiervoor contact op met de gemeente.

Colofon

Projectnummer

P003750

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Vaart NZ 48-50
9401 GN Assen

T 0592-31 62 06

E info@bugelhajema.nl

W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort